

۱۱

پول کثیف صدا، نور، حرکت!

به بهانه ۲۲ اردیبهشت، سالروز جدایی بحرین از خاک ایران

پیشکش پهلوی به بریتانیا

۱۲

بررسی مجموعه آثار مرجان شکری در نمایشگاه ذره دیوانه خدا

عشق و عرفان به وقت افطار

۱۰

فرهنگ

شنبه ۲۱ اردیبهشت ۱۳۹۸ :: شماره ۵۳۸۰

یادداشت

پیمان طالبی
شاعر

نگاهی به جدیدترین کتاب
یوسفعلی میرشکاک

از زبان يك ياغي

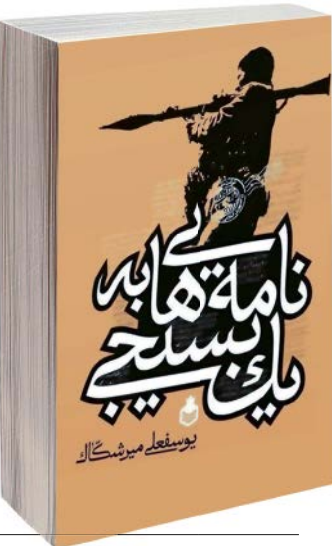
کتاب نامه‌های يك بسیجی شامل چهار نامه است که یوسفعلی میرشکاک آنها را در بازه زمانی اردیبهشت تا مرداد سال ۱۳۷۷ به شخصی به نام سیدمحمد (و شاید به خودش) نوشته است. این نامه‌ها در آن سال‌ها در نشریه‌ای با نام شلمچه به سردبیری مسعود ده‌نمکی چاپ شده‌اند و حالا انتشارات نارگل این چهارنامه را به اضافه «واپسین‌نامه» که میرشکاک سال ۹۷ به چهارنامه قبلی افزوده، در کتاب حاضر منتشر کرده است. کتاب پر از دقایق خواندنی است و تصویر آن روزهای جامعه را به خوبی به تصویر می‌کشد و میرشکاک سعی کرده با قالب نامه که از مهجورترین قالب‌های فارسی است (به‌خصوص در عصر حاضر)، تصویری از جامعه‌ای که شخصیت سیدمحمد هم بخشی از آن است، به مخاطب ارائه دهد. روی صحبت او در این نامه‌ها با سیدمحمدی است که به تعبیر میرشکاک غرق در «ظاهر مذهب» شده و می‌خواهد با تمام پدیده‌های فرهنگی، هنری و اجتماعی با دید سنت زده‌ای مواجه شود و حتی مقابله کند.

این صحبت‌ها و جaro و جنجال‌ها زمانی خواندنی‌تر می‌شود که بدانیم میرشکاک این نامه‌ها را به سیدمحمد و سیدمحمد‌های سال ۷۷ می‌نویسد.

در این سال‌ها شاهد اوج فعالیت گروه‌هایی تحت عنوان انصار حزب... در کشور هستیم که منتقد و معترض به برخی رویکردهای سیاسی، اجتماعی و فرهنگی جامعه‌است. در این گیر و دار، میرشکاک در این نامه‌ها تلاش می‌کند نگاه سیدمحمد‌ها را از فرهنگ و آزادی به پدیده‌ای مهم‌تر معطوف کند و بنیان آزادی را در نامه دوم فرو می‌ریزد و جریان مطالبه‌گری را به سمت «مطالبه عدالت اجتماعی» سوق می‌دهد.

میرشکاک از فساد و غارت اموال عمومی و به تعبیر خودش «امواج مهیب گرانی و تورم» و «فاصله حیرت‌انگیز اغنیا و فقر» می‌نالد و این ناله‌ها را در سال‌هایی سرمی‌دهد که سال‌های ظهور پدیده‌هایی چون شهرام جزایری، کرباسچی و بعدتر کرسنت و هزار غده بدخیم دیگر در پیکر انقلاب است، بگذریم...

ادامه در صفحه ۱۰

رضا برجی، مستندساز و عکاس جنگ
از رابطه عمیق ایران و افغانستان می‌گوید:

مايك ملتيم وبرای هم خون داده‌ایم

+ گزارش صفحه ۱۰ درباره این عکس را بخوانید

«شمشیر روی نقشه جغرافیا دوید / این سان برای ما و تو میهن درست شد» این بیت سروده محمدکاظم کاظمی است، شاعر افغانستانی مقیم ایران که هم این سوی مرزهای کشورش در ایران ما زیسته و هم آن سو در افغانستان. و این‌گونه است که می‌داند ما چه فرهنگ نزدیکی داریم و روزی روزگاری نه چندان دور همه اهل يك کشور بوده‌ایم. چند شب پیش وقتی عباس عراقچی، معاون امور سیاسی وزارت خارجه اعلام کرد: «اگر فروش نفت ایران به صفر برسد، از مهاجران افغان می‌خواهیم ایران را ترک کنند» خیلی‌ها از این حرف رنجیدند، هم ایرانیان و هم مهاجران افغانستانی مقیم ایران.

گروه ادبیات و هنر

ایران و همسایه‌هایش

طی ماه‌های گذشته کم نبودن اتفاقاتی که نشان دادند ما و همسایگان آنقدر که باید با هم مهربان نیستیم. هر چند در مراحل حساس و دشواری پشت هم ایستاده‌ایم، اما هم ما مردم و هم دولتمردان گاهی رسم همسایگی از یادمان می‌رود. آنچه میان مردم ایران و کشورهای همسایه رخ می‌دهد اما موضوعی‌های رسمی جهانی نیست، هر چند طبعاً ناراحتی و دل‌سردی‌هایی را ایجاد می‌کند، اما وقتی دولتمردان حرف می‌زنند همه چیز حالت رسمی و جدی به خود گرفته و تبعات سنگین‌تری هم پیدا می‌کند. وقتی مردم ایران در ورزشگاه شعارهای نامناسبی درباره مردم عراق سر می‌دهند یا برعکس عراقی‌ها چنین رفتار نامناسبی را انجام می‌دهند، ماچرا با مهربانی‌های دوباره در سفرهایی که مردم دو کشور دارند، کم‌رنگ می‌شود یا فوت‌تالیست‌ها وارد موضوع شده و با ارائه توضیحاتی آن را کم‌رنگ و حل می‌کنند. نمونه‌اش هم استوری بشار رسن، بازیکن عراقی تیم پرسپولیس است که سعی کرد با توضیحی ساده تمام آنچه را در بازی میان الزاور و ذوب آهن اصفهان گذشته بود توضیح دهد و از ایرانی‌ها بخواهد رفتار نادرست چند نفر را پای همه مردم عراق ننویسند. حرف‌های عراقی‌ها اما در رسانه ملی پخش شده و موضع‌گیری دولت ایران را نشان می‌دهد، موضع‌گیری‌ای که در فضای مجازی هم ایرانی‌ها واکنش‌های تندى به آن نشان دادند و به شیوه‌های مختلف بیان کردند که چنین رفتاری با مهاجران افغانستانی مقیم ایران به دور از انصاف است و حتی نمونه‌های خارجی این اتفاق را در فرانسه و دیگر شهرها مورد بررسی قرار دادند. اما واقعاً تمام رابطه ما و افغانستانی‌های مهاجر به همین تلخی بوده است؟

ما و افغانستان

ایران و همسایگان‌ش طی سال‌های گذشته هر چند مانند هر جای دیگر جهان مشکلات و اختلاف نظرهایی با هم داشتند، اما کم نبوده روزهای سختی که پشت هم ایستاده‌اند و شاید بی‌انصافی باشد اگر کسی در جهان یادش برود کشور ما بیش از چهار میلیون مهاجر افغانستانی را در روزگار دشواری‌های جنگ در خود جای داد. هر قدر هم از این روزها خاطره‌های خوب و بد در کنار هم باشد، باز هم نباید نیمه پر لیوان را ندید و فراموش کرد رهبر انقلاب دستور دادند تمام کودکان افغانستانی حاضر در ایران از امکان تحصیل برخوردار باشند، چه آنها که دارای مدارک قانونی هستند و چه آنها که نیستند باید در مدارس دولتی ثبت‌نام شوند.

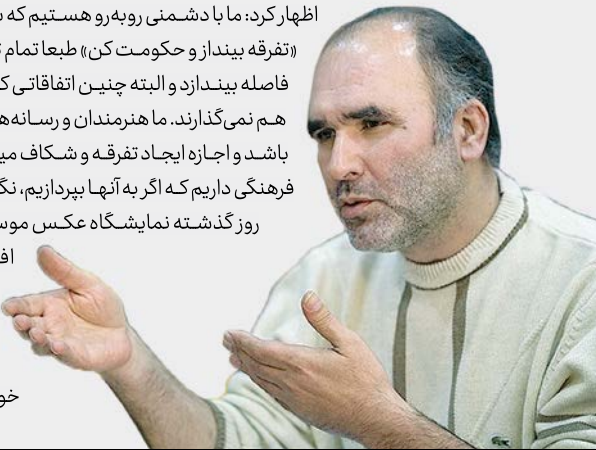
خون شریکیم

کاظمی همان شاعری که اول متن به عبارتی از سروده هایش اشاره کردیم، درباره حرف‌های عراقچی یادداشت مفصلی نوشته و در بخش‌هایی از آن آورده است: به سخن آقای عراقچی از چند منظر می‌شود نگریست: هم از جهت آماری هم از جهت پیوندهای اجتماعی، خانوادگی و اقتصادی مهاجران با کشور میزبان و هم از جهت منافع استراتژیک و درازمدت کشور ایران در این خصوص. به اینها بیفزایید «خون شریکی» این دو ملت و جنگیدن و شهادت در سنگرهای همدیگر، را در حالی که خون شهدای مدافع حرم هنوز خشک نشده است.

ما و همسایگان دشمن مشترک داریم

حالا درست است که هنرمندان ایرانی واکنش چندانی به این ماجرا نشان ندادند و حواسشان بیشتر به اتفاقات کشورهای دوردست است! اما طبیعتاً همه شان هم این‌طور نیستند، با رضا برجی عکاس و مستندساز جنگ که تماس گرفتیم و نظرش را درباره صحبت‌های عراقچی پرسیدیم، او منتقد بیان چنین حرف‌هایی بود و گفت: این‌که بگوییم عراقی بماند و افغانستانی برود و... آن قدر با تفکر اسلامی ما در تناقض است که آدم می‌ماند چه بگوید! او ادامه داد: اولاً که با قطعیت می‌گویم تصمیم‌گیرنده، نظام و مردم هستند که طبعاً هم هیچ کدام از چنین رفتارها و حرف‌هایی دفاع نخواهند کرد. دوما هم شاید جایی در گذشته می‌شده این حرف‌ها را به زبان بیاورند، هرچند آن موقع هم این حرف‌ها درست نبوده، اما حالا ما هم خونیم. خون ایرانی و عراقی و افغانستانی به هم گره خورده، چرا؟ چون ما برای هم خون داده‌ایم. مردم سه کشور در يك جبهه خونشان روی زمین ریخته بعد از کنارهم ایستادن‌ها و جنگیدن‌ها مرز میان ما چه معنایی دارد؟

برجی درباره سفرش در سال ۶۶ به افغانستان می‌گوید: وقتی به افغانستان سفر کردم با چشم خود دیدم که ما يك ملت هستیم و يك فرهنگ داریم. وقتی می‌روی در بدخشان مرز تاجیکستان و کنار چشمه‌ای می‌نشیني که ناصر خسرو از آب آن وضو گرفته، می‌فهمی مرزها در مسائل فرهنگی میان ما اصلاً وجود ندارند و همه یکی هستیم. این مستندساز تاکید می‌کند: حالا که ما با هم سنگر ساخته‌ایم، بیان چنین حرف‌هایی خطرناک است. ما همه در منطقه دشمن مشترک داریم و می‌خواهیم او را شکست دهیم. حالا این‌که شروع کنیم به جدا شدن از هم، دقیقاً همان کاری را انجام داده‌ایم که دشمن می‌خواهد و چیزی هم جز شکست نصیب همه‌مان نخواهد شد. او در پایان به اتفاقاتی که در ورزشگاه ایران و عراق میان حاضران رخ داد، پرداخته و اظهار کرد: ما با دشمنی روبه‌رو هستیم که سال‌هاست سیاستش این بوده: «تفرقه بینداز و حکومت کن» طبعاً تمام تلاشش را می‌کند تا میان مردم هم فاصله بیندازد و البته چنین اتفاقاتی کاملاً زودگذر هستند و تأثیر چندانی هم نمی‌گذارند. ما هنرمندان و رسانه‌ها باید حواسمان به این موضوعات باشد و اجازه ایجاد تفرقه و شکاف میان مردم را ندهیم. آن‌قدر اشتراك فرهنگی داریم که اگر به آنها بپردازیم، نگاه مردم به یکدیگر عوض می‌شود. روز گذشته نمایشگاه عکس موسی اکبری در فرهنگسرای نیاوران افتتاح شد، مردم بروند ببینند و رسانه‌ها هم به آن بپردازند، آن وقت می‌بینید مردم میان این همه اشتراك عشق و محبت پیدا خواهند کرد و بس. [

جانستان افغانستان

برخلاف خیلی‌ها که می‌گویند جمعه روز یزد و روز بی‌حوصلگی است ... ما معتقدیم جمعه خیلی هم‌روز خوبی است. اصلاً جمعه برای ما همان شنبه است. چون می‌آییم تحریریه و باکلی کار و تلاش، روزنامه شنبه را آماده می‌کنیم. دیروز هم جایان خالی آمدیم و در سکوت جمعه تحریریه نشستیم و مشغول کار شدیم. همان‌طور که احتمالاً شما هم حواستان به حاشیه‌های صحبت آقای عراقچی درباره مهاجران افغانستانی مقیم ایران بوده، ما هم حواسمان بود و در دو صفحه با نگاهی فرهنگی به این موضوع پرداختیم.

در صفحه ۹ امروز گزارشی داریم درباره اتفاقات غیرفرهنگی که میان ما و

کشورهای هم‌فرهنگمان رخ می‌دهد. اتفاقاتی که دامنه‌اش از زمین‌های فوتبالی گرفته تا صحبت‌های دلتمردان گسترده است و ناراحتی‌هایی ایجاد می‌کند. سراغ تحلیل‌های محمدکاظم کاظمی، شاعر برجسته افغانستان که سال‌هاست مقیم کشورمان است، رفتیم و با رضا برخی، عکاس و مستندساز جنگ که دهه ۶۰ به افغانستان هم سری زده است، گفت‌وگو کردیم تا ببینیم ماجرا چه ابعدی دارد و چگونه می‌توان آن را عمیق‌تر و بهتر نگاه کرد.

در صفحه ۱۰ هم رفتیم سراغ يك عکس ماندگار و اثرگذار از خانواده یکی از شهدای

فاطمیون که کنار پیکر شهید نشسته‌اند. این عکس در زمان انتشارش هم بسیار مورد توجه قرار گرفت و حالا هم در فضای مجازی بسیار دیده می‌شود. در این صفحه عکس مورد بحث و ماجراهایش را بررسی کردیم و سری هم به عکس‌های مشابه زدیم. عکس‌هایی که همه به خوبی نشان می‌دهند مهاجران افغانستانی مقیم ایران در تمام مراحل سخت برادری‌شان را با ایرانی‌ها و کشورهای که آسپ‌های جنگ با‌دعاش را دیده‌اند، ثابت کرده‌اند.

در صفحه ۱۱ هم گروه سینما رفته سراغ يك موضوع داغ و جنجالی. دو سرمایه‌گذار و تهیه‌کننده که از قضا سرمایه‌گذار آثار سینمایی پر مخاطبی هم بوده‌اند، قرار است به علت اخلاف در نظام بانکی و اقتصادی محاکمه شوند. سعی شده تمام جوانب انصاف را رعایت کرده و به ماجرا پرداخته شود.

در صفحه ۱۲ هم يك واقعه تاریخی مهم بررسی می‌شود: جدایی بحرین از ایران. بخوانید و ببینید تاریخ کشورمان چه اتفاقات تلخی در خود دارد و چه دردها که زیر پوست تاریخ جولان نمی‌دهد...

آگهی مناقصه عمومی

خرید چرخ واگن مسافری

نوبت دوم

شرکت راه‌آهن شرقی پنیاد در نظر دارد، تعداد ۴۰۰ حلقه چرخ متوبلوک مورد نیاز قطارهای مسافری خود را در تهران از طریق برگزاری مناقصه عمومی از یک شرکت و یا تامین‌کننده معتبر و واجد شرایط خریداری نماید.

متقاضیان می‌توانند جهت دریافت و تحویل اسناد مناقصه مبلغ ۱۰۰/۰۰۰ ریال به حساب جاری شماره ۵۵۰۷۱۱۳۴/۵۳ بانک ملت شعبه آتی‌ساز واریز و از تاریخ درج آگهی به مدت ۱۰ روز (به‌جز پنجشنبه و جمعه) از ساعت ۸ صبح الی ۱۶ به آدرس: تهران، خیابان شهید مطهری، بعد از تقاطع شهید مفتح، سمت چپ نرسیده به خیابان جهانتاب، پلاک ۱۷۳، طبقه دوم واحد خدمات ایستگاهی مراجعه و یا جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره ۸۶۱۲۱۴۸۰ تماس حاصل فرمایند.

آگهی مناقصه عمومی

خرید گاز فریون R 134

نوبت دوم

شرکت راه‌آهن شرقی پنیاد در نظر دارد، تعداد ۲۰۰ عدد کپسول گاز فریون R 134 مورد نیاز قطارهای مسافری خود را در تهران از طریق برگزاری مناقصه عمومی از یک شرکت و یا تامین‌کننده معتبر و واجد شرایط خریداری نماید.

متقاضیان می‌توانند جهت دریافت و تحویل اسناد مناقصه مبلغ ۱۰۰/۰۰۰ ریال به حساب جاری شماره ۵۵۰۷۱۱۳۴/۵۳ بانک ملت شعبه آتی‌ساز واریز و از تاریخ درج آگهی به مدت ۱۰ روز (به‌جز پنجشنبه و جمعه) از ساعت ۸ صبح الی ۱۶ به آدرس: تهران، خیابان شهید مطهری، بعد از تقاطع شهید مفتح، سمت چپ نرسیده به خیابان جهانتاب، پلاک ۱۷۳، طبقه دوم واحد خدمات ایستگاهی مراجعه و یا جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره ۸۶۱۲۱۴۸۰ تماس حاصل فرمایند.